

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

10 de Remissis in diuisione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

vasallus feudo prigetur. Sed remedi alio subuenitur dominis, vt possit sui mancipii res facere, & in eas manus inticere, veluti rebus vacantibus, & a nullo vasallo occupatis, donec vasallus fidelitatis se adstringat sacramento. Boerius in consuetudines Biturigen, tit. de consuetud. feudi. §. 6. & 15. Joannes Samson, in consuetudines Turonia, tit. comment. hommage se doit offrir a son seigneur, in princip. & artic. 3. Chassanau, tit. des siez, in princip. & in gloss. dedans lan. num. 12.

Num Redhibitio hæc fiat in donatis, & de relictis titulo generali, vel particulari institutionis.

C A P. 7.

- 1 Redhibitio gentilitia in donatis locum non habet.
- 2 Proximus quis.
- 3 Fraternal amicitia eod.
- 3 Redhibitio gentilitia non fit de relictis institutione, vel legato.

IN summa, redhibitio gentilitia in donatis locum non habet: quemadmodum ædiliam curulium reddibitio, ad res donatas quoque non pertinet. Ne quod quis benigne in alium contulit, fraudis consilio reuocet, vt ait Modestinus, *L. ad res donatas, 62. de adit. edict. P.* Præfertur emtori proximus venditori, quod pretium restituendo, & satisfactum est emtori & venditori: at in donatione id consequi non possumus, nec proximus qui vult reddibere, potest præstare, iure donans a donatore accepit bene merita, sine detrimento donatoris, *L. affectiois & L. donari, de donati. P. ca. 1. eod. tit. apud Gregor.* qui præstitit affectionis quippe gratia sunt donationes, & liberalitates, nec decipi, sed iuari beneficio nos oportet. *L. in commodato, §. sicut commo. P. §. si que* & verius dicitur proximus, a quo auxilium & gratia suscipimus, potius quam cognati, a quibus cõtemnuntur: vt Dominus noster Iesus Christus, per parabolam eius qui inciderat in latrones, docuit. *Luca. c. 10.*

ἡρεὶ δὲ ὑβρίστοι καὶ ἠθροὶ χερσίων ἦνται ὅς κεν ἐταῖροί ἐσιν παρρησίᾳ εἰδῆ, Homer. in sine lib. 8. Odysse.

id est,

Quoniam non sane frater inferior Est, qui socius existere prudentia sciatur.

Quamquam Sotio, apud Stobæum, recte dixerit, *οὐδὲν ἀπὸ φίλων, ἀλλὰ φίλος ἑστὶν ὁ πρῶτος, παρρησίᾳ τοῖς τῶν ἐταρῶν ἦν ἔσθι, τῶν δὲ ἀδελφῶν ἡρωρῶν,* id est, *Qui relictis fratribus alios amicos querunt, similes illis sunt, qui seum rursus incultum sinant, & alienum excolunt.* Concludunt itaque Fridericus in constitutione sua contra *Ætus protomiseos*, Matthæus de Afflictis, eodem tractat. *protomiseos, §. licet enim, 4. colum.* Chassanæus, in §. 9. *§. sed quid in donatione iure de retract.* & alii, donationem hunc reddibitioni non subici: neque prohibita venditione, censere prohibita donatio. *L. 1. & fin. de præd. decur. lib. 10. C. l. 1. de feudis patrimonial. lib. 11. C. §. 1. & Bald. in l. voluntas, C. de fideicom. §. Quamobrem* & neque in relictis titulo institutionis generalis, vel particularis, erit locus reddibitioni gentilitiæ: quia in illis donatio & propter bene merita, & legata, & hereditates testamento, *L. nec adiecit, pro socio, in P. l. rem legatam, de adimen. leg. in P.* relinquuntur. Estque legatum, donatio a testatore facta, ab herede præstanda, *§. legatum, de lega. apud Infimiam. L. legatum, de lega. 2.* Sæpius quoque dictum est, & hereditatē & heredem, defuncti personam referre, *L. denig, quod vi aut clam, in P. §. 1. de iur. iur. an. a moriente præsit. coll. 5. in Auth. l. fin. C. de impuber.* quam bonis propriis non priuaret proximus.

Num in datis causa transactionis, reddibitio hæc admittatur. Cap. 8.

- 1 Redhibitio gentilitia locum non habet in datis ex transactione.
- 2 Laudemia quando debeantur ex transactione.
- 3 Redhibitio num locum habeat in litis æstimatione.

Classici & omnes consuetudinum fere interpretes defendunt, in datis ex causa transactionis, vel remissis retractui locum non esse. *Matthæus de Afflictis in tractu protomiseos §. licet, 8. columna.* Chassan. ad consuetudines Burgundie, tit. de retract. §. 1. in verba, *a vendit. versic. quid in transactione.* Arnol. Ferro. in tit. de retract. §. 25. & 28. in consuetudin. Burdegalen. Quemadmodum feudum, quod per se inalienabile est, siue comie, siu domini, siue feudorum §. 1. de controuer. feudor. inter vasall. & alium, de beneficio, in visib. feud. potest libere, dummodo ab sit fraud, transactione retracti, §. penult. versic. si vasallus, de beneficio, tit. si de feudo.

do defuncti contentio fit inter domin. & cognat. vasalli. Transactio quippe refert causam dubiam, & dominium incertum, quæ de controuertitur, dubiisve litis euentus. *L. 1. de trans. P. l. 2. C. de lit. c. super eo. eo. tit. ap. Greg.* Quamobrem ex transactione datu, vel acceptum, incertu remanet, num accipientis vel dantis esset, *l. quæ dicitur de penult. in P.* vt proximus inde non possit conueniri nisi se maiorum. Atq; hic nõ mouendam esse camarinam recte Iuris prudentes censent: ne lites sint immortales, quas tollit trãactionis auctoritas. *L. fratris. C. de transact.* Tiraquellus in §. 1. de retractu gentili. glo. 14. num. 63. temperamentum huic quæstioni cum distinctione adfert, inspiciendum esse, num per transactionem fundus, vel res immobilis relinquatur ei, qui ante nõ possidebat, dato ab illo aliquo pretio: an vero apud eum qui ante possidebat: inter quæ multum interest, *l. si pro fundo, & ibi Barto. & Bald. C. de transact. glof. Barth. & alii in rubr. pro emore, glo. Bart. & Alberic. in l. 1. eod. titu. P.* Et quando relinquatur penes antea possidentem, non esse locum retracti: si contra, esse, in consuetu. *Andeg. unsum, artic. 360.* & ita intelligendam esse Chassanæi sententiam, in d. §. 1. de retractu in consuet. *Burgun.* quam & idem Chassanæus alibi apertius explicat, in titu. *des siez, §. 8. ad verba alienatione & transpõrti, versic. nunquid autem vasallus possit super feudo transigere.*

Sicuti & nec debentur laudemia ex transactione, per quam res remanet penes antea possidentem, non contra. *Saxonus in consuetu. Turonia, iur. comme le siez, se doit offrir au seigneur, §. fin. colum. 1. §. Quamobrem* & etia transactione, quæ propter iudiciandam litis æstimationem fit, locus erit reddibitioni gentilitiæ, vt tradit antiquus interpres Anonymus, in tractatu de retractu, penultim. consideratione, quæstion. 10. Quod dicit obseruari contra sententiam Ludouici Romani, qui arbitratus, consilio 107. ex necessaria alienatione non esse locum iuri retractus. Ratio, quod litis æstimatio, similis sit emtionis. *L. 3. pro emt. in P. Cicero late pro Cluentio, quod sit litis æstis.* Quamobrem & Tiraquellus ratus est: ius retractus habere locum in transactione, etiam quando res remanet per eam penes possidentem antea, dato aliquo pretio, non ipsius quidem rei, sed iuris ipsius. *Tiraquellus tract. de retractu gentilitis, §. 1. glo. 4. num. 64. & 74.* Quæda transactione habeat speciem venditionis. *citat glo. in l. cum u, §. si non, in verbo transactionis.*

De datis ex compensatione, & acceptatione, num hoc iure retrahantur.

C A P. 9.

- 1 Redhibitio gentilitia, quando locum habeat in datis ob compensationem.
- 2 Erra acceptatione eod.

In hac quæstione, & distinctione adhibita, respondere Chassanæus, in consuet. *Burgundie, titu. de retract. §. 9. versic. querit, Matthæus de Afflictis.* an contractus, in quo ius retractus præcedat compensationem, & tunc in compensatione ius congrui, seu reddibitionis vtilis tantum locum habere, *l. causa, de libera lega. P.* an vero nullus præcesserit: & tunc locum non habere: quia compensare sit donare, *l. Iulianus, de condit. & demonstrat. si fundum, §. 3. §. Titio fundum, de lega. 1.* Imo potius & habeat speciem permutationis, quæ respicit ius retractus, cum liquidi ad aliquid fiat tantum compensatio. *l. 1. de compensa. P. l. si constat, C. eod. titu.* Proinde etiam ex accepto latis non erit danda reddibitio, eo quod ex parte remittentis censetur esse donatio, in qua iam diximus non habere locum reddibitionem hanc gentilitiam.

De remissis in diuisione. Cap. 10.

- 1 Redhibitio gentilitia non fit de rebus diuisis.
- 2 Ad iudicatio in diuisione facta, similis emtionis, verum alia ob emtionem.

Placuit & etiam in diuisis non esse locum reddibitioni gentilitiæ. *Chassanæus in consuetud. Burgundie, titu. de retract. §. 9. versic. item in diuisione.* Diuisio namque nullum tribuit ius nouum, sed quæsitum ante distinguit, *l. 2. commun. prædior.* quod commune quippe est, meum est, *l. serui electione, §. fin. de lega. 1. l. illud, de iur. iur. P. l. 2. de cond. i. institutio. l. 1. §. si dominici, ad Senatuf. cons. Syllani in P. cum similit. l. merito pro soc. P.* Sed ne quis in communiõne contrarius regulas remanere cogatur, *l. fin. in fine, de litig. glof. C. l. fin. C. commun. diuidum, l. si non forem, §. si ceruum, de conuict.*

condictio indebiti. P. cum similib. libere partem suam ab aliena separare poterit, ne communitio pariat dilectias. l. cum pater. §. dulcissimi. de lega. 2. l. 2. quando non petentium partes, lib. 10. C. Et constat ex his que paulo post, Deo fauente, dicitur ex permutatione redhibitionem non dari, cui proxima & similis est diuisio. l. cum pater. §. hereditatem, in 2. de leg. 2. gl. in l. 1. commun. vtriusque. C. in verb. placuit. ¶ Nec nos mouet, quod inter diuidendum interdum index ad iudicatione vtitur, & eius remunerationis causa, pretio alteri sociorum ad iudicatum, vt emioni tunc diuisio accedere videatur. l. 1. diuisionem, commun. vtriusque. ind. C. Siquidem imitatur quidem emtionem in eo diuisio, facilius diuisionis ratione, l. 1. 2. 3. §. cum autem, commun. diuisum. C. §. quod si commo. de offic. iudic. apud Iust. in. sicut & similis, quod vtraque sit bona fidei. §. actionum. de act. vtraque habeat emtionem, l. si fructus, C. communia, vtriusque. ind. C. et de emt. at nullum simile idem est, l. fidem, C. de codicil.

De rebus mutuatis, locatis, in solutum datis, num redhiberi possint.

CAP. II.

- 1. Redhibitio gentilitia non habet locum in mutuatis, commo. datis. In locatis, eod. 2. Redhibitio gentilitia habet locum, in datis in solutum.

1. Vbiuim t potuit esse in mutuo, num retrahi posset, quod mutui dominium transit in eum, qui mutuatur, & fiat, quod mutuo, de meo tuum. l. 3. §. appellat. de reb. cred. in P. §. 1. quib. mod. re contrah. obligat. Minus autem in commo. dato viget questio, quod per illud non fiat alienatio, vel dominii mutatio. l. rei commo. data, commo. P. eademque res expleto vsq. in quem commo. datur, reuocatur ad dominum, l. in commo. dato, §. sicut commo. data, P. c. vnic. eod. tit. apud Greg. multo minus quoque dubium in precario, quod ex arbitrio dantis repetitur. l. 1. & l. 2. l. cum precario, de precar. in P.

2. Sic t in locatione retractationem gentilitiam cessare palam est, quia nec ex ea ceteris alienata res, l. non solum loca. P. l. qui rem suam, 20. eod. tit. C. l. codicillis, §. 1. §. instituto filio, de lega. 2. et si locatio fieret in longum tempus per contractum liberalium. Ceterum neque etiam mutuum retrahi posse verius est. Franciscus Mignon in commentar. consuet. Andegauens. in articu. 3. 45. consuetud. num. 11. parte, ubi agitur de retractu. Quia tantum, vt mouimus, in rebus solli, non in mobilibus, in quibus cessat affectio, retractus gentilitius locum habet. C. n. sicut autem in mobilibus tantum mutuum, l. 1. §. mutui datio, de reb. cred. P. §. 1. quib. mod. re contrah. obligat. Sed & gratia, quae in mutuo est, affectionis est, & veluti liberalitatis, quae personam egredi non debet, videtur, vt in donationis retractu paulo ante diximus. l. super non videtur res alienari, quae ea conditione datur, vt eodem numero, pondere, & mensura, & bonitate restitatur, quemadmodum sit in mutuo. l. 1. §. l. cum quid si certi. peti. P.

3. Sed t quid statuendum in rebus, quae in solutum dantur videamus. Verior certe est sententia, quae asserit in his rebus, locum fore iuri retractui & in decretali v. dicitur. consuet. Biturigum, in iur. de retractu. §. 9. in additione 3. ad §. 1. titulu de retractu ap. Masuerum in praxi. Ioan. Faber in l. si praedium, C. de emt. et facit l. Senatus, 45. de lega. 1. Neque interest emtoris, si numos quos tantum creditur recipiat cum accessionibus legitimis: cum in numis non cadat affectio. l. numis, de in litem iuran. P. Estque datio in solutum, instar emtionis, l. 3. pro emtore, P. l. fin. ex quib. causis, in poss. etat. P. l. si praedium, 4. C. de emt. sed vltra, res quae in solutum datur alienari censetur cum onere suo, in alienatio. §. l. qui tabernas, de contrah. emt. in P. l. Statius Florus, de iure fise. quale est, vt res possit a proximior redimi: accideret alicuiquin, vt quod via vna prohibetur, videlicet per emtionem, ne fiat frans proximo, alia per obliquum permitteretur, contra l. cum quid, de reg. iur. ca. ruz, de procura. l. fin. C. si mancip. sita veniat, ne prostituat. l. si ore oportet, §. mater, de tutel. l. oratio, de sponsalib. P. Et hanc questionem quoq. alias in publicis prelectionibus problematicae disputauit: sed nunc sufficit, si quod verius mihi videtur explicauerim breuius.

De rebus permutatis, num subiiciantur retractui. Cap. 12.

- 1. Redhibitio gentilitia non habet locum in permutatis. 2. Nisi in fraudem fiat.

1. Non t habere locum retractum in permutatione nota: consuetudinum enarratores. Chassanau in §. 9. des retractz, in consuetu. Burg. versio. quid autem, Math. de Afflicti in commentar. iuris protomiseos. in gl. licet enim Boeri in §. 1. de retract. in consuetu. Biturig. Ioan. de Plat. in l. si de praediis decurio, sine decret. non alien. l. 10. C. vers. §. facit hac lex. Quia qui prohibetur vendere, non phibetur permutare. vt in l. 3. de praediis curial. lib. 10. ca. ad questiones, de rerum permut. ap. Greg. Dehinc permutatio non videtur omnino alienatio, eo quod aua res in locu datae subrogatur, quae naturam prioris referre videtur, l. si cum iudicio sibi, §. qui in iurium, l. si quis cautio, P. l. parabolam, C. de episc. & cleri. §. fuerat, de actio. Quod tamē ita accipi debet, si res permutata sit eiusdem qualitatis, vt si immobilis cum immobili permutetur. Boerius in d. §. 1. de retract. Quamobrem si ex vno latere res immobilis vna, ex alio res alia, & pretium permutentur, dubium est, an tanquam emtio censetur contractus: an tanquam permutatio. Proinde Ioannes Andreas, in cap. ad questiones, de rerum permut. inspiciendam arbitratr esse mentem eorum qui agunt: num velint permutare, an vendere. At cum de ea non constet, inspiciendum est, nam pretium excedat valorem rei, cum qua pretium pro vna re datur, & an ei res accedat, & tunc dicitur emtio: tuncque erit locus retractui, quia quod praepoller inspicitur, l. maiorem, de pact. P. l. quod in dubio, de consecra. ecclesiar. l. quaritur, de sta. homi. c. Hermaphroditus, 4. q. 3. l. tenetur, §. 1. de actio. an vero pretium rei accedat ad perficiendam aequalitatem, quo casu censetur permutatio. d. c. ad questiones, de rerum permut. l. item si pretio, §. 1. locati. Quod si nec de hoc quoque constat, dicendum arbitratr Bartolus, esse contractum innominatum, in l. 1. num. 7. de rerum permut. & agendum esse praescriptis verbis actione. Bartolin l. 1. §. at cum loca. facit l. 1. §. at cum, de praescri. verb. in P.

2. Et t haec vera sunt, quando sine fraude permutatio fit, praedicti interpretes citati in hoc cap. In fraudem tamen fecisse non videtur, qui cum vellet ius protomiseos declinare, & vellet praedium emere, aliud praedium dedit, quod pro pretio, nomine permutationis, tradidit: quod is cum quo permutauit statim vendidit, vtroque sibi ita prospiciente. Tiraquell. in proemio retract. num. 71. Et seq. l. si cum alienum, 70. §. ait prator, de acquir. hered. P. Hoc quippe non fraudis, sed prudentiae adscribitur, l. si supulver, 4. 2. in 1. de acqu. hered. vt non reprehenditur, qui sibi prospiciet: s. subiciat aliquem, qui a se procuratore rem emtam nomine dominii petat. l. at qui natura, 20. §. cum me ab ipse, de negot. gest. P. l. feruus doctalis, §. solut. matrim. in P. l. cum pater, §. Titio, de lega. 2. Et sic consilium fraudandi potius, quam euentum consideramus, vt in l. 4. §. si quis autem, de fideicommiss. libertas, cum in fraude vtrumque consideretor, animus, & euentus, in l. ait prator, §. 1. qui in fraud. credit. in P. l. si feruus in 2. 81. de acquir. hered. l. quia amicus, §. si patronus, in fine, si quis omni causa, et in P. Neque nos mouere debet, quod permutatio vicina sit emtionis, l. permutationum, C. de rerum permut. & ideo admittitur videatur eandem redhibitionem: quando quidem & euentum est in aliquibus casu, vt cum ceteris conuentionibus conuenire: verum tamen diuersam habere naturam, l. 1. de rerum permut. P. l. in si de contra. emt. in P. l. naturis, §. 1. de praescri. verb. P. vt in redhibitione, & aliis quibusdam.

De Personis, quae retrahere possint.

CAP. 13.

- 1. Retrahit proximior venditori. 2. Propinquus & proximior quis dicitur. 3. Redhibendi facultas, ad quem gradum extendi possit personarum. 4. Redhibendi facultas a tempore venditionis incipit queri tunc proximo. 5. Redhibere num possit proximus, qui ex mandato venditoris vendidit. 6. Redhibent proximi omnes, si velint, si sint in eodem gradu, alioquin ord. ne proximiores. 7. Redhibitio num fiat a proximior, facta venditione: vni de genere. 8. Redhibent proximiores, si velint, ab emtore: non tamen cogi possunt ab emtore redhibere, si nolint.

1. Adtenus t de rebus, vt de materia: nunc de personis quae retrahant agamus. Constat itaq. proximum esse debere retractantem, qualis dicitur, quae nemo in gradu cognationis antecedit. l. ex duob. de vulg. P. l. proximi, de verb. sig. P. l. 1. §. proximus, vnde cog. ¶ Fluētuan t tamen interpretes in definiendo proptinquo, seu